

ZBRODZIA KATYŃSKA

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWO NARODOWI POLSKIEMU
BIURO EDUKACJI PUBLICZNEJ

Scenariusz: Paweł Rokicki, Agnieszka Rudzińska

Konsultacja naukowa: dr Sławomir Kalbarczyk

Skład: Marcin Koc

Na wystawie wykorzystano fotografie ze zbiorów: Instytutu Pamięci Narodowej (IPN), Muzeum Katyńskiego,
oraz ze zbiorów prywatnych Włodzisława Czaplickiego, Macieja Porełby i Aleksandra Zaleskiego.

Zbrodnia Katyńska to rozstrzelanie około 22 tysięcy polskich obywateli dokonane wiosną 1940 r. na polecenie najwyższych władz Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich (ZSRS). Nazwa Zbrodni pochodzi od miejscowości Katyń koło Smoleńska, gdzie odnaleziono pierwsze groby zamordowanych

Ofiarą zbrodni padli chronieni prawem międzynarodowym jeńcy wojenni wzięci do niewoli po agresji sowieckiej na Polskę 17 września 1939 roku oraz osoby cywilne aresztowane przez NKWD. Ten bezprzykładny akt ludobójstwa stanowił nie tylko okrutny cios w kręgosłup i mózg polskiej armii, ale także był elementem planowej akcji eksterminacyjnej, skierowanej przeciwko elicie narodu. Najliczniejszą grupę ofiar stanowiła polska inteligencja – profesorowie, prawnicy, lekarze, nauczyciele, twórcy, urzędnicy i wielu innych. Ogromu strat duchowych, jakie w ten sposób poniesiono, nie da się ani oszacować, ani wyrównać.

Zbrodnia Katyńska to jednocześnie zbrodnia ludobójstwa (bo wymordowano członków określonej grupy narodowej), zbrodnia wojenna (bo jej ofiarą padli jeńcy wojenni) i zbrodnia przeciwko ludzkości (bo cywilnych więźniów zamordowano z przyczyn politycznych – w oparciu o bezpodstawne oskarżenia).

W pierwszych dniach marca 1940 r. ludowy komisarz spraw wewnętrznych Lawrentij Beria skierował do Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) pismo z projektem „likwidacji” 25 000 obywateli polskich. 5 marca 1940 r. wniosek został zaakceptowany przez Biuro Polityczne w składzie: Józef Stalin, Lawrentij Beria, Klimient Woroszyłow, Władzisław Mołotow, Anastas Mikojań, Michaił Kalinin i Lazar Kaganowicz.

Kozielsk 1940

PAKT HITLER-STALIN

Niemiecko-sowiecki sojusz we wrześniu 1939 roku. (IPN)

Drogę do II wojny światowej otworzył układ podpisany 23 sierpnia 1939 r. w Moskwie przez ministrów spraw zagranicznych Trzeciej Rzeszy i Związku Sowieckiego – Joachima von Ribbentopa i Wiaczesława Mołotowa. Jego tajny protokół ustalał zasady współpracy obu mocarstw i dzielił Europę Środkowo-Wschodnią na niemiecką i sowiecką strefę wpływów.

1 września 1939 r. Hitler zapewniwszy sobie współdziałanie Stalina dokonał agresji na Polskę. 17 września 1939 r. ze wschodu uderzyła Armia Czerwona.

28 września 1939 r. Związek Sowiecki i Rzesza Niemiecka podpisały porozumienie o rozbiórce Polski, wyznaczając wspólną granicę na linii rzek San, Bug i Narew. Pod okupacją sowiecką znalazło się 52 proc. powierzchni przedwojennego państwa polskiego.

We wrześniu 1939 r. do niewoli sowieckiej dostało się około 250 tys. polskich wojskowych, w tym kilkanaście tys. oficerów. Większość oficerów wraz z kilkoma tys. funkcjonariuszy policji, żandarmerii, straży więziennej i granicznej, Korpusu Ochrony Pogranicza oraz cywilami została w listopadzie 1939 r. osadzona w obozach specjalnych w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie.

Po wkroczeniu Armii Czerwonej na ziemie wschodnie II Rzeczypospolitej rozpoczęły się masowe aresztowania głównie wśród polskiej inteligencji, duchowieństwa, urzędników i ziemian, którzy stanowili największe zagrożenie dla planów sowiezacji. Skierowano ich do więzień w głębi ZSRS lub obozów pracy – łagrow.

Polscy jeńcy wojenni w 1939 roku. (IPN)

KATYŃ

Siedziba NKWD w Lesie Katyńskim, (Muzeum Katyńskie)

7 IV [1940] Niedziela rano. [...] Pakować rzeczy! [...] Po rewizji, o godzinie 16.55 (nasz polski czas 14.55) opuściliśmy mury i druty obozu Kozielsk. Wsadzono nas do wozów więziennych. [...] Ze mną jedzie Józek Kutyba, kpt. Paweł Szyfter i jeszcze m[ajor], p[ułkownik] i kilku kapitanów – razem dwunastu. Miejsca najwyższej dla siedmiu.

8 IV [1940], godzina 3.30. Wyjazd ze stacji Kozielsk na Zachód. Godzina 9.45 – na stacji Jelnia.

9 IV [1940] paręnaście minut przed piątą rano – pobudka w więziennych wagonach i przygotowywanie się do wychodzenia. Gdzieś mamy jechać samoch[odem]. I co dalej?

Major Adam Solski. (Muzeum Katyńskie)

9 IV [1940] piąta rano. Od świtu dzień rozpoczął się szczególnie. Wyjazd karetką więzienną w celkach (straszne!). Przywieziono [nas] gdzieś do lasu; coś w rodzaju letniska. Tu szczegółowa rewizja. Zabrano [mi] zegarek, na którym była godzina 6.30 (8.30). Pytano mnie o obrączkę, którą [nieczytelne]. Zabrano ruble, pas główny, szczyryk [nieczytelne].

[Kilkadziesiąt minut później Adam Solski został rozstrzelany]

(Zapiski w znalezionym w dole śmierci notatniku Adama Solskiego [w:] Pamiętniki znalezione w Katyniu, Paris–Warszawa 1990, s. 104–105)

KALININ (TWER)

Pwnice byłej siedziby Zarządu NKWD w Kalininie (Twerze), gdzie wiosną 1940 r. rozstrzelano 6311 Polaków z obozu w Ostaszkowie. (Fot. Aleksander Zaleski)

Zeznania Dymitra Tokariewa, szefa Zarządu NKWD w Kalininie w dniu 20 marca 1991 r. (IPN-KSzpNP)

Jablokow: A w jaki sposób odbywało się rozstrzelanie? [...]

Tokariew: [...] to było okropnie nieprzyjemne. [...] zobaczyłem całą tę groźę. [...] Blochin włożył swoją odzież specjalną: brązową skórzaną czapkę, długi skórzany brązowy fartuch, skórzane brązowe rękawice z mankietami powyżej łokci. Na mnie wywarło to ogromne wrażenie – zobaczyłem kata! [...] jednego chłopaka spytałem: „Ile masz lat?” Powiedział – 18. „Gdzie pełniłeś służbę?” W straży granicznej. Czym się zajmował? Był telefonistą. [...] Wszedł i uśmiechał się, tak, chłopiec, zupełny chłopiec, 18 lat, a ile pracował? Zaczął liczyć po polsku – 6 miesięcy. [...]

Jablokow: A cela śmierci – jak była urządzona? [...]

Tokariew: [...] No cóż, niewielki pokój, nie większy niż ten, może nawet mniejszy. [...] Z tej celi było wyjście na podwórko. [...] Tamtędy wyciągali trupy, ładowali na samochód i jechali. [...]

(Zeznania Dymitra Tokariewa, szefa Zarządu NKWD w Kalininie z 20 marca 1991 r.,
cytat za: „Zeszyty Katyńskie” 1994, nr 3, s. 19)

MIEJSCA ZBRODNI

Według ujawnionych dokumentów sowieckich, w kwietniu i maju 1940 r. zamordowano w ramach Zbrodni Katyńskiej **21 857** obywateli polskich:

w Katyniu – **4 421**

w Charkowie – **3 820**

w Kalininie – **6 311**

na Białorusi (prawdopodobnie w Mińsku) – **3 870**

na Ukrainie (prawdopodobnie w Kijowie, Charkowie i Chersoniu) – **3 435**

Równocześnie, 13 kwietnia 1940 r. władze sowieckie przeprowadziły masową deportację około **61 000** członków rodzin ofiar do Kazachstanu.

OFIARY ZBRODNI KATYŃSKIEJ

gen. dyw. Stanisław Haller (1872–1940)

Służył w armii austriackiej a od jesieni 1918 r. w Wojsku Polskim. W wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r. dowodził 13. Dywizją Piechoty. W latach 1923–1924 szef Sztabu Generalnego WP. W maju 1926 r. opowiedział się po stronie rządu, przeniesiony w stan spoczynku. Odznaczony m.in. krzyżem *Virtuti Militari* III i V klasy oraz Krzyżem Walecznych.

We wrześniu 1939 r. pozostawał bez przydziału, znajdując się w dyspozycji naczelnego wodza. Wzięty do niewoli sowieckiej został w 1939 r. osadzony w obozie NKWD w Starobielsku, gdzie był najwyższym pod względem starszeństwa oficerem polskim. Zamordowany wiosną 1940 r. w piwnicy obwodowego więzienia NKWD w Charkowie.

Zygmunt Łotocki (1904–1940)

Podporucznik rezerwy, pisarz i publicysta, ukończył Uniwersytet Warszawski, polonista w gimnazjum. Wybitny sportowiec, współtwórca polskiej szkoły łucznictwa, trener polskiej kadry narodowej. W 1939 r. dostał się do niewoli sowieckiej. W listopadzie 1939 r. osadzony w obozie Koziełsku, zamordowany w Katyniu.

Jan Stach (1891–1940)

Doktor praw, pracował jako sędzia Sądu Grodzkiego w Drohobyczu. Aresztowany po wkroczeniu wojsk sowieckich i uwięziony w obozie w Ostaszkowie. Zamordowany w Kalininie (Twerze). Szczątki Jana Stacha wydobyto z masowego dołu śmierci podczas ekshumacji z lat 1994–1995 i pochowano na cmentarzu w Miednoje.

Tadeusz Tucholski (1898–1940)

Porucznik rezerwy, w 1920 r. brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1930 r. doktoryzował się na Wydziale Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracował w Instytucie Technicznym Uzbrojenia, pełnił również funkcję konsultanta Ministerstwa Spraw Wojskowych. Autor kilkudziesięciu prac naukowych. Od 1939 r. adiunkt na Politechnice Warszawskiej.

Zmobilizowany we wrześniu 1939 r. dostał się do niewoli sowieckiej. W listopadzie 1939 r. osadzony w Koziełsku. Zastrzelony 30 kwietnia 1940 r. w lesie katyńskim. Zwłoki zostały ekshumowane i zidentyfikowane w 1943 r.

KŁAMSTWO KATYŃSKIE

11 kwietnia 1943 r. Radio Berlin nadało komunikat o odkryciu masowych grobów polskich oficerów zamordowanych przez bolszewików w ZSRS w 1940 r.

Cztery dni później Sowiecka Agencja Informacyjna zdementowała rewelację niemiecką i poinformowała o dostaniu się oficerów w ręce niemieckie.

23 stycznia 1944 r. Komunikat Komisji Specjalnej uzasadnił sowieckie fałszerstwo, według którego masowego mordu dokonali Niemcy w 1941 r. Podczas procesu norymberskiego (1945–1946) sowiecki prokurator bezskutecznie próbował obciążyć winą za zbrodnię Niemców.

Kłamstwo przez pół stulecia podtrzymywali rosyjscy i polscy komuniści. Od ujawnienia zbrodni trwała też walka o Prawdę. Od początku prowadzona była ona przez Rząd RP i Polaków na emigracji, gdzie opublikowane zostały opracowania i lista ofiar. W latach 1951–1952 Komisja Izby Reprezentantów Kongresu USA potwierdziła „ponad wszelką wątpliwość” sowiecką odpowiedzialność za zbrodnię katyńską. Prawdę o zbrodni katyńskiej upowszechniała, m.in. poprzez wydawnictwa podziemne, opozycja antykomunistyczna, a pamięć o ofiarach niezmiennie kultywowały rodziny katyńskie.

13 kwietnia 1990 r. agencja TASS wydała komunikat o odpowiedzialności NKWD ZSRS za Zbrodnię Katyńską, a 14 października 1992 r. Prezydent Federacji Rosyjskiej Borys Jelcyn przekazał Polsce dokumenty zbrodni, potwierdzające bezpośrednią odpowiedzialność najwyższych władz partyjno-państwowych za Zbrodnię Katyńską.

W XXI stuleciu w Rosji nadal są środowiska propagujące Kłamstwo Katyńskie, a prokuratura rosyjska zakończyła śledztwo w sprawie zbrodni, nie uznając jej za ludobójstwo.

Żaden z mocodawców, organizatorów i bezpośrednich wykonawców Zbrodni Katyńskiej nigdy nie został ukarany za mord na Polakach.

Śledztwo w sprawie Zbrodni Katyńskiej prowadzi Instytut Pamięci Narodowej.

DOWÓDCY

2 Pułk Szwoleżerów Rokitniańskich był elitarną jednostką polskiej kawalerii. Na początku września 1939 r. Pułk poniósł ciężkie straty w starciach z Niemcami pod Świeciem. Po rozproszeniu szwoleżerowie różnymi drogami przedostawali się do Warszawy. Wielu uczestniczyło w okresie okupacji w konspiracji, niektórzy przedostali się do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

Na szczególną pamięć Pomorzanie zasługują dwaj dowódcy Pułku z okresu stacjonowania na Pomorzu. Płk dypl. książę Konstanty Drucki-Lubecki we wrześniu 1939 r. był dowódcą Wileńskiej Brygady Kawalerii, został ranny i dostał się do niewoli radzieckiej. Więzień Kozielska, zamordowany w kwietniu 1940 r. w Katyniu.

Ppłk dypl. Józef Trepto był ostatnim dowódcą Pułku, dowodził nim we wrześniu 1939 r. Był przetrzymywany w obozie specjalnym NKWD w Starobielsku. Został zamordowany w kwietniu 1940 r. w Charkowie.

Płk dypl. książę Konstanty Drucki-Lubecki w barwach 2 Pułku. Rok 1931 lub 1932. Z archiwum Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim

Sztandar 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich, ufundowany przez społeczeństwo Pomorza

LEKARZ

Jednym z zamordowanych w Katyniu lekarzy był podporucznik rezerwy Izydor Janca. Urodził się w 1904 r. w Bobowie, w powiecie starogardzkim. Był żonaty z Edelgardą z domu Herrmann, córką znanego starogardzkiego lekarza dr. Arnolda Herrmanna. Ich córka urodziła się 5 miesięcy przed wyjazdem ojca na wojnę i nigdy go nie poznała.

Izydor Janca uczył się w kolegium ojców marianów w Pelplinie, maturę zdał w Państwowym Gimnazjum Klasycznym w Starogardzie. Ukończył studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego. Należał do studenckiej korporacji Pomerania, zrzeszającej studentów z Pomorza. W 1933 r. otrzymał dyplom lekarza.

W sierpniu 1939 r. dr Izydor Janca został zmobilizowany. Otrzymał przydział do szpitala wojskowego w Pińsku. Trafił do niewoli sowieckiej. Z Kozielska do Starogardu dotarły dwa listy. 14, 15 lub 16 kwietnia Izydor Janca trafił do transportu do Katynia. Na liście NKWD nr 032/4 nazwisko Janca Izydor Izydorowicz znajduje się pod numerem 3761.

Kozielsk dnia 14.10.39
Moja Kochana!
Jednym z lekarzy w Kozielsku jest Izydor Janca. Jest on z Bobowa w powiecie starogardzkim. Jego żona Edelgarda z domu Herrmann jest córką znanego starogardzkiego lekarza dr. Arnolda Herrmanna. Ich córka urodziła się 5 miesięcy przed wyjazdem ojca na wojnę i nigdy go nie poznała.

Germania
Edelgard Janca
Starogard
Janca

1. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3761
2. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3762
3. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3763
4. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3764
5. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3765
6. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3766
7. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3767
8. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3768
9. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3769
10. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3770
11. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3771
12. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3772
13. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3773
14. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3774
15. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3775
16. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3776

1. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3761
2. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3762
3. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3763
4. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3764
5. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3765
6. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3766
7. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3767
8. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3768
9. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3769
10. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3770
11. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3771
12. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3772
13. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3773
14. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3774
15. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3775
16. JAN Izydor Izydorowicz, 1904 r.р.	3776

Świadectwo Polskiego Czerwonego Krzyża

UZASADNIENIE
Postanowienie sądu o uznaniu Izydora Jancy za zmarłego

List dr. Izydora Jancy do żony

Lista wywozowa NKWD do Katynia. Numer 3761 Janca Izydor Izydorowicz

Zaświadczenie Polskiego Czerwonego Krzyża

Postanowienie sądu o uznaniu Izydora Jancy za zmarłego

MARYNARZE

Wśród ofiar zbrodni katyńskiej są liczni ludzie morza, zwłaszcza gdynianie – młodzi mieszkańcy młodego miasta, które było dumą II Rzeczypospolitej. W samym tylko Kozielsku przebywało dwunastu kapitanów floty, jeden kontradmirał, dwóch komandorów, trzech komandorów poruczników.

Xawery Czernicki, kontradmirał, najwyższy rangą spośród zamordowanych w Katyniu marynarzy polskich, szef służb technicznych Marynarki Wojennej. Jego imię nosi dziś jeden z najnowocześniejszych okrętów polskiej floty wojennej – ORP „Kontradmirał Xawery Czernicki”, który jest obecnie okrętem dowodzenia Stałym Zespołem Obrony Przeciwminowej NATO.

Wojciech Czerski, absolwent WSM (1931), pierwszy mechanik na M/S „Lewant”, oficer Marynarki Handlowej, zamordowany w Charkowie.

Adam Czyż, ppor. Marynarki Wojennej, student, został zamordowany w Charkowie.

Edwin Marian Finger, kpt. marynarki, inżynier., zamordowany w Katyniu.

Stanisław Gargul, chorąży marynarki z Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Stanisław Garliński, por. rezerwy artylerii, architekt, budowniczy domów i obiektów wojskowych w Gdyni, zamordowany w Katyniu.

Mikołaj Genzel, por. marynarki na ORP „Pińsk”, zamordowany w Charkowie.

Wacław Głogowski, komandor ppor. inż., zamordowany w Katyniu.

Henryk Gorzechowski, por. rezerwy kawalerii, pracownik gdyńskiej firmy eksportującej węgiel, zamordowany w Katyniu. Jako jeniec wykonał w obozie kozielskim, 28 lutego 1940 r., wyrzeźbiony na sosnowej desce, uproszczony wizerunek Matki Boskiej Ostrobramskiej, zwany dziś Matką Boską Katyńską. Plaskorzeźba znajduje się obecnie w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie.

Józef Graniczny, por. marynarki, dowódca pododdziałów nurków w porcie wojennym w Gdyni, potem dowódca w korpusie Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Idzi Stefan Grudniewicz, kpt. marynarki, zamordowany w Katyniu.

Bolesław Hagmajer, por. rezerwy marynarki, kpt. żeglugi wielkiej, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Charkowie.

Władysław Jasik, kpt. artylerii, dowodził oddziałem kanonierek, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Charkowie.

Eugeniusz Józwikiewicz, kpt. marynarki, zamordowany w Katyniu.

Wiktor Kaczyński, kmdr por., zamordowany w Katyniu.

Stanisław Kamieński, kmdr por., zamordowany w Katyniu.

Matka Boska Katyńska z Kolegiaty NMP Królowej Polski w Gdyni

Tadeusz Karge, kpt. marynarki, zamordowany w Katyniu.

Jan Kierkus, kpt. Marynarki Wojennej, zamordowany w Charkowie.

Wincenty Kitlas, kpt. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Rudolf Kuzio, kpt. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, dowódca ORP „Generał Szeptycki”, zamordowany w Katyniu.

Bronisław Lubinkowski, kpt. marynarki, pilot, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Tomasz Łączewny, por. rezerwy piechoty, nauczyciel na Oblużu, harcmistrz, zamordowany w Katyniu.

Stanisław Maltze, por. marynarki, prawnik, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Charkowie.

Narcyż Maluszyński, kpt. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Janusz Marciniewski, por. marynarki, dowódca ORP „Admirał Sierpinek”, zamordowany w Charkowie.

Andrzej Marzecki, kpt. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, dowódca ORP „Horodyszczę”, zamordowany w Katyniu.

Jan May, por. marynarki, rozstrzelany przez sowietów w Mokranach.

Leon Moszczeński, kmdr, lekarz, zamordowany w Katyniu. W dolach śmierci podczas ekshumacji odnaleziono jego czapkę oficerską.

Alojzy Mrozik, kpt. marynarki, rodem z Tucholi, mieszkał w Gdyni przy ul. Świętojańskiej 54/9, zamordowany w Katyniu.

Stefan Murza-Murzicz Bej, polski Tatar, por. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Charkowie.

Michał Niemirski, kpt. marynarki, inż., służył w Biurze Konstrucyjnym Warsztatów Portowych MW w Gdyni, pracował w Komisji Nadzoru Budowy i Odbioru ORP „Orzeł”, ORP „Sęp”, zamordowany w Katyniu.

Gotfryd Niezabitowski, por. marynarki, oficer korpusu flotylli rzecznych, zamordowany w Katyniu.

Stanisław Paciorewski, por. marynarki, oficer korpusu flotylli rzecznych, nauczyciel, zamordowany w Katyniu.

Ludwik Pawlikowski, kmdr dypl., zamordowany w Katyniu.

Janusz Podczaski, ppor. marynarki, zamordowany w Charkowie.

Fryderyk Politur, ppor. marynarki, zamordowany w Katyniu.

Roman Pufahl, kmdr ppor., zamordowany w Katyniu.

Edward Rojek, kpt. marynarki, zamordowany w Katyniu.

Teofil Rytlewski, ppor. piechoty, pracownik Agencji Handlu Zagranicznego, zamordowany w Katyniu.

Aleksander Sadowski, kmdr por. inż., zamordowany w Katyniu.

Stanisław Sawiński, podchor. Marynarki, zamordowany w Charkowie.

Edward Siekierski, ppor. marynarki, zamordowany w Katyniu.

Kazimierz Siekierzyński, mjr artylerii, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Włodzimierz Staszkiwicz, kmdr ppor., zamordowany w Katyniu.

Jan Stiebal, por., zamordowany w Katyniu.

Henryk Sułkowski, kpt. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Twrze.

Wacław Szpinko, mjr saperów, zamordowany w Charkowie.

Zygmunt Szymkiewicz, mjr, lekarz, był organizatorem Szpitala Morskiego na Oksywiu (1932), zamordowany w Katyniu.

Karol Taube, kpt. marynarki, zamordowany przez sowietów w nieznanym miejscu.

Ignacy Warczak, por. rezerwy, spedytor portowy w Gdyni, zamordowany w Katyniu.

Artur Wiśniewski, pplk. dr praw, zamordowany w Katyniu.

Marian Wiśniewski, kpt., zamordowany w Katyniu.

Zygmunt Wojciechowski, ppor. marynarki, pracownik Dowództwa Floty, zamordowany w Katyniu.

Wiktor Wojnicz, kmdr ppor., zamordowany przez sowietów w nieznanym miejscu.

Kazimierz Woźny, por. rezerwy, lekarz, zamordowany w Katyniu.

Mirosław Wykowski, ppor. marynarki, oficer Flotylli Pińskiej, zamordowany w Katyniu.

Arkady Zahorański – Kisiel, kpt. marynarki, zamordowany w Charkowie.

Stanisław Tomasz Zaorski, ppor. saperów, inżynier budowy mostów i dróg, pracownik Komisariatu Rządu w Gdyni. Nadzorował budowę Hali Targowej w Gdyni. Był współzałożycielem Towarzystwa Przyjaciół Orłowa i Automobillklubu Morskiego, zamordowany w Charkowie. Jego żona Henryka zamęczona w KL Ravensbrück, dokąd trafiła razem z córką Krystyną po Powstaniu Warszawskim.